

Jana Lenčová, 24 rokov, Košice

Denníky žien.

T E R E Z A

Dnes sa mi zdá, že sa celý môj život začal odvíjať až od chvíle, keď som ho stretla. Alebo, keď som ho opustila? Vlastne nie, začalo sa to pár hodín predtým. Ako veľký tresk.

Bol pondelok ráno a ja som mala strašnú chuť, hoci sa to k dobrej výchove vôbec nehodí, niekomu jednu poriadnu vraziť. Stačila by mi jedna jediná rana, po ktorej ostane aspoň dva-tri týždne farbami žiariaca modrina. Najlepšie pri vonkajšom kútiku ľavého oka, s priemerom tak štyri centimetre. Ani veľká, ani malá. Akurát. Tieto chůtky neboli spôsobené žiadnymi hormonálnymi výchylkami, ani predmenštruačnou tenziou, čo určite hneď napadlo majoritnú časť mužskej pospolitosti. Bola v tom len prostá živočíšna chuť zbaviť sa časti seba. Prežiť lienenie.

Je to všetko vlastne následok prirodzeného vývinu. Usilujete sa dosiahnuť nejaký vytýčený cieľ, pomaly sa šplháte po stene dní, rokov, až sa dostanete na miesto, odkiaľ už niet kam postupovať. Zostane len stagnácia stereotypov, z ktorých sa skôr alebo neskôr zcvoknete. Vtedy je najlepšie nájsť si v diári voľnú kolonku a uskutočniť svoj súkromný počiatok vesmíru. Prežiť odznova celú evolúciu. Urobiť znova a ešte raz tú prekliatu chybu, vystrčiť hlavu z praoceánu a nadýchnuť sa.

V piatok poobede mi ponúkli miesto, po ktorom som túžila, a ktoré som si plným právom zaslúžila. A ja som sa zrazu videla, ako sedím na najvyššom stupienku schodiska a celý zvyšok života hompáľam nohami a čakám na smrť. Iste, stále je možné na sebe niečo zlepšovať, snažiť sa ohurovať seba aj iných svojou genialitou, alebo sa usadiť a učiť nové zhluky buniek prežiť v miernom podnebí. Ale častejšie, keď sa vyhrievate na vrchole, po čase nezostane iné, len vás zostreliť. A často na to máte chuť vy sami.

A možno to všetko majú predsa len na svedomí hormóny. Ženy sú presne ako muži, aj keď je to smutné, len obeťami endokrinných žliaz. A trochou pretvárinky sa to snažia zakryť. Môj milostný život bol viac ako úbohý. Možno si za to môžem sama. Ale bohužiaľ, tých pár exemplárov mužského druhu, čo som mala česť spoznať intímnejšie ako len cez bežný denný nános civilizácie ma utvrdilo v tom, že kým nezakopnem o niekoho, čo sa aspoň náznakmi podobá úctyhodnej ľudskej bytosti, nemám záujem. Prvé tri týždne sú nežní, sprchujú sa každý deň, dajú si záležať na galantnosti. Potom, keď si vami začnú byť istí, prejde ich neha i hygiena, čumia v trenkách na seriály, vyjedajú chladničku, nechávajú otvorenú zubnú pastu a

svoje veci rozhadzujú po tých najnemožnejších miestach. A to nie je výsledok nejakej emancipovanej frigidnej zaujatosti, len číre pozorovanie. Na druhej strane je to vždy lepšie ako spoločnosť pološialených tridsiatničiek, ku ktorým budem čochvíľa patriť, ktoré sa vám snažia vnútiť svoje priateľstvo, aby zahnali vlastnú osamelosť, pocity frustrácie a nábeh na alkoholizmus.

Slovom, keď sa dostanete do bodu, v ktorom sa váš sexuálny život rovná nule, čas je nekonečný a život bez konkrétnych cieľov, na ktorých sa dá stavať, dostanete hroznú chuť niekomu vraziť.

A presne tak sa to začalo.

Stála som na zastávke električky a čakala na šestku. Zúrivosť má zvláštnu vlastnosť, rozpína sa a vždy končí výbuchom, nemožno ju utuľtať a uhasiť. Pristúpil ku mne a celkom zblízka mi hľadel do tváre. Obrátila som sa k nemu, fúkla som mu cigaretový dym do očí a už-už som chcela niečo vybrechnúť, keď mi s úsmevom povedal :

„Myslím, že by ste strašne rada niekoho poriadne tresli, však ?“ Ostala som ohromená a len mlčky som prikývla.

„Tak si poslúžte...“

„Čože ?“

„Môžete mi jednu vraziť, keď sa vám tým uľaví.“ Zízala som naňho, mala som dokonca pocit, že mi líčne svaly povolujú a pozvoľna mi klesá sánka, čím docielim ten neuveriteľný úprimný údiv teľat'a.

„Chcete, aby som vám jednu tresla ?“

„Nechcem, ale keď to musí byť...“ Ani neviem ako, rozohnala som sa a pravačkou som mu uštedrila ranu, rovno pod ľavé oko. Myslím, že nečakal odo mňa takú silu, zapotácal sa, chytil sa zábradlia a zhlboka dýchal.

„Bože,“ hlesla som a trela si hánky prstov, „to som nechcela, vážne nie, ste v poriadku ?“ Usmieval sa od ucha k uchu, akoby ani nepoznal väčšiu slasť, ako dostať nakladačku od útlej ženy, líce mal sýto červené a pomaly začínalo puchnúť. Zastavila som taxík. Vôbec nereptal, keď som ho nasáčkovala dnu s pocitom viny a viezla ho k sebe, aby som ľadom zachránila, čo sa ešte bude dať.

Hnev bol preč.

Ďalšie tri hodiny sú pre mňa polohypnotickým zážitkom na hranici vedomia. Asi dve sekundy som mala pocit zdravého rozumu, asi pol minúty pocit vzdoru a asi desať sekúnd pocit hanby, potom na všetkom prestalo záležať.

Bozky cudzincov sú iné ako bozky dobre známych milovaných ľudí. Dotyky, vôňa tiel, všetko je iné, prapôvodné, náhle očistené od slov, bezmenné. Nie je to nič, čo je možné poznať pod každodennou nálepkou morálky, ktorá v skutočnosti pre väčšinu ľudí nič neznamená a nad jej zmyslom si nikdy nelámali hlavu. Nemôže to poznať nikto, kto si manželské povinnosti odbaví v stredu a sobotu pri zhasnutom svetle, v prestávke medzi večernými správami a filmom, kto intimitu tiel označuje vágnym pojmom „oplzlosť“, kto všetko, čo vybočuje z predpísaných šablón správneho života odsúdi pohrdaním nad nízkosťou pudov. Nemôže to poznať nikto, kto si mylí rýchlovku pri plote s dvoma promile s kratučkým zábleskom lásky, ktorý sa zjaví náhle a rovnako rýchlo zhasne v šedivom popole všednosti dní. Nemôže to poznať nik, kto v smútku odcudzenia nikdy neprahol po dotyku.

Nemám v úmysle prosiť o nejaké kolektívne odpustenie, aj keď vo mne zostáva určitý pocit zahanbenia. Ale ten je celkom neurčitý, spôsobený obscénnosťou všeobecne vštepovanej morálky, ktorá je benevolentná k tomu, čo je neviditeľné, ktorá neodsudzuje klamstvo, pokiaľ zakrýva špinu. Vlastne je to skôr pocit nepochopenia, ktorý ma čudným spôsobom oslobodzuje. Niekedy sa mi zdá, že to bol deň prvotného hriechu. Deň znovuzrodenia. Deň, ktorý začal koncom.

Na gauči, zababušený do zelenej deky, s mrnčaním spí môj malý syn. Niekedy sa vo sne zasmee a zaborí hlavu do vankúša, pritískajúc k sebe čierneho kocúrika.

Dúfam, že sa bude sprchovať každý deň.

E M A

Na živote sa mi páčia muži. No a na mužoch sa mi páči to, že sa akýkoľvek náhodný kontakt so ženou snažia premeniť na styk. Je to jednoduchá životná filozofia, podobne ako ľahostajnosť. Ibaže, keď všetci muži obháňajú celý život sukne, tak buď nie sú všetky ženy také cnostné, ako to proklamujú, alebo sa niekde v systéme vyskytla chyba. Ale napokon, je to jedno. Všetci sme len bláznami našich malých kráľovstiev.

Nikdy som si nebola natoľko istá sama sebou, ako keď som spávala s tým milým jemne plešatejším mužom, ktorý mal jednu dosť podstatnú vec navyše : manželku. Ale môžem ja za to, že nemal v sebe kúsok morálky ? Na druhej strane, závisí to od morálky ? Mohla by som to zvaliť na lásku, pokiaľ by som ho skutočne milovala. Možno som s ním bola len z nudy. A

možno... Nie, neviem, niektoré udalosti sa nedajú posudzovať ani v prítomnosti, ani s odstupom času, ktorý všetko len zahmlí. Niektoré veci sa proste stanú. Punktum. Basta.

Napriek tomu, že mám mužov rada, nikdy som to s nimi v kvantite nepreháňala. Uprednostnila by som kvalitu, ale tej je ako šafránu. Tak vyznávam striednosť. Nikdy som k žiadnemu nepocítila lásku. Vlastne ani neviem, ako má vyzeráť. Po čase ma začnú nudiť, otravovať, až z toho elegantne vycúvam. Chvíľkové pocity blaženosti pripisujem endorfinom. Podobne nahlúplo sa usmievam aj po behaní a po bielej čokoláde. V skutočnosti ma nikdy nikto naozaj nepotreboval, a keďže ženy majú opatrovateľskú úchylku geneticky danú, cítim sa občas málinko nepotrebná.

Sused, ktorý má osemdesiatjeden rok a nemá čo na práci, len obkukovať moje nohy, keď sa mu naskytne príležitosť, mi neustále pripomína, že by som si mala zaopatriť dieťa. Vraj „k takej krásnej žene sa dieťa až žiada“. No ale, čo by som robila s dieťaťom. Veď ja sa ledva viem postarať o seba. Napriek tomu, niekedy v noci, keď vonku fúka hrozný severný vietor a človek podvedome túži po ľudskom teple, vo svojej prázdnej posteli preberám túto možnosť zo všetkých strán. Potom ale rýchlo vstanem, zdesene si začnem natáčať vlasy, zazvoním u suseda a spolu si dáme na tmavej chodbe pohár vína. Rozpráva mi o mladosti, v takom veku sú spomienky niečo ako zdroj energie, človek akoby sa chcel presvedčiť, či keď si spomenie na mená spolužiakov z prvej triedy, či sa ten čas nevráti späť. Ach, márnosť šedivá, je to smutné. Ale smútky iných pomáhajú zabúdať na tie vlastné.

Ten večer bol hrozný. Aj keď som mala nové šaty, ktoré ma stáli majetok, čo mi obvykle samo o sebe zdvihne náladu, večer bol hrozný. Hrozné rande s hrozným inžinierom, ktorý bol navyše trojbojárom (večer začal vínom, pokračoval ginom a skončil rumom) a dvadsať minút sa potácal sa mojou sukňou a žobronil, či ma môže odprevadiť. Nakoniec to predsa len vzdal. Šla som pešo po nábreží hoci fúkal štipľavý novembrový vietor, do ktorého sa moje lodičky vôbec nehodili. Bola som premrznutá a nahnevaná, tak som sa rozhodla, že prejdem cez most a tam si stopnem taxík.

Možno by som ho vôbec nebola zbadala, keby zrazu nekýchol. Vyzeral ako jedna zo sôch. Sívá silueta za zábradlím, obrátená čelom k rieke, ako navigátor starobylej lode, ktorý v diaľke tuší plytčinu. Pristúpila som celkom blízko, ale ani sa neobzrel.

„Hej,“ vyšlo mi z úst, hoci som nemala v úmysle nič povedať. Mlčal.

„Myslím, že je dosť tma na tréning skokov.“

„Je tak akurát.“

„Aha...no fajn.“

„Môžete ísť kludne ďalej a nemusíte sa tváriť, že pociťujete svoju mieru zodpovednosti. Bežte ďalej. Ja aj tak nemienim skočiť.“

„Aha...prečo potom stojíte na tej rýmse. A nebojte sa, nepredstieram záujem, je mi úplne ukradnuté, čo urobíte. Je len trošilinka čudné stáť v noci na starom zvetranom okraji mosta nad studenou riekou, ak nechcete skočiť.“ Obrátil ku mne veľmi chudú tvár, popolavú v sychravom svetle pouličných lúčov, a predsa veľmi mladú.

„Nikdy ste nestáli nad prázdnu tmou ?“

„No, viete, to je príliš filozofická otázka na túto hodinu. Navyše som zmrznutá a zúrivá, takže...“

„Prečo ste nahnevaná ?“

„Kvôli...je to celý môj život... Ale houby, proste niekedy má človek slabú chvíľu a potrebuje sa na to len vyspať. Hoci občas mám naozaj pocit, že mám plné právo postaviť sa na most.“ Odvrátil tvár a okamih nehybne hľadel na tmavé vlny v hĺbke pod sebou. Potom preliezol zábradlie, zodvihol si golier na kabáto a usmial sa.

„No vidíte a ja umieram,“ obrátil sa a rýchlym krokom odchádzal preč.

„Všetci umierame,“ zakričala som za ním.

„Veď hej, ale ja to mám naplánované už na tento mesiac,“ zavolal a zmizol.

Každý večer kráčam po tom moste, niekedy čakám v prítomí šedivých chladných sôch a dúfam, že ho tam uvidím stáť. Asi je to hlúpe. Neviem prečo to robím. Nepredstavujem si ho, len zúfalo dúfam, že sa bude držať kamenného zábradlia v tme nad riekou.

Možno ho chcem zachrániť. A možno chcem zachrániť seba.

Z O E

Bojím sa večnosti. Veď, preboha, čo budem celý ten čas robiť ?

Už niekoľko dní hľadám spôsob, akým budem ďalej existovať. Budem ctihodná matka ? Švihnutá matka ? Prísna matka ? Blahoslenná matka ? Budem ako moja matka ? Jedno viem určite, nebudem zašľapovať dážd'ovky. Tibeťania veria, že v minulom živote to mohli byť ich matky. Nechcem, aby ma v budúcom živote moje naničhodné dieťa rozpučilo podošvou topánky. Ale s tým prevet'ovaním to majú dobre vymyslené... Aspoň sa nenudia.

Celý týždeň som sa napchávala kyslými uhorkami a zavináčmi. Hrôza. Keď to pôjde takto ďalej, za chvíľu začnem jesť aj klobásu a cviklu. Bude mi páchnuť z úst a pokazia sa mi zuby.

Nechcem jesť mŕtvoly zvierat zakonzervované červenou farbou, napchané do tenkej vrstvy celuloidu. Možno budem musieť...

Ako dieťa som nosila veľké okuliare s ružovým umelohmotným rámom, cez ktoré som poškuľovala na svet. Ostatné deti ma volali okuliarnik indický. Asi presne v tej dobe sa zakorenil môj večný pocit menejcennosti. Vytvorila som si rebriček nevyhnutností, ktoré sú potrebné, aby sa človek mohol zaradiť do bežnej spoločnosti. Nespĺňala som ani jediný bod. Je ťažké byť opusteným dieťaťom v preplnenom svete. Ďalej poškuľujem po ľuďoch, ale už si nemyslím, že som na tom až tak zle.

Prichytila som sa, ako podvedome pri chôdzi vytýčam podbrušok dopredu, a keď zastanem, oboma rukami si chytím kríže a stojím rozkročmo. Je to mimovoľné, prišlo to samo od seba...aj tak je to asi priskoro...

Nedávno som videla človeka, o ktorom niektorí za onoho času hovorili ako o mojom otcovi, iní ho volali odkundes. Potom sa o ňom prestalo hovoriť. Stál pred klenotníctvom s umelou blondýnou, ktorá nebola ani mladá, ani pekná, mala obézny krk s ružovými tukovými riasami, do ktorých sa jej pozarezávali zlaté retiazky. Postavila som sa tesne za nich a hľadala na tú nepodarenú atrapu mladosti. Zrazu som sa začala strašne smiať, sama celkom dobre neviem prečo. Otočil sa, ale nespoznal ma. A ja som sa rehotala, myslím dokonca, že som na tú mátohu ukázala prstom, smiala som sa a strašne sa mi chcelo vypustiť nejakú slzu, alebo dve, ale slzy sú ako nečakané návštevy, vždy prichádzajú v nevhodnom čase. Nezlostil sa, neurobil nič, to bolo jedinýkrát, čo som videla výraz absolútnej prázdnoty. Mala som chuť povedať mu : „Gratulujem, mňa si vymenil za toto...“ Ale nezmohla som sa na nič, len na nervózne hihňanie, pri ktorom mi trhalo kútikmi a oči mi lietali na všetky strany.

Cítim, ako sa mi nalievajú prsia, sú citlivé a pri každom neopatrnom dotyku bolia. No, keď to bude pokračovať, neviem, neviem, nie je to teda bohvieaká perspektíva...Budem musieť prestať spávať na bruchu.

Niekedy rozmýšľam, aký by bol môj život, keby som sa narodila v inej rodine. Či je vôbec možné predstaviť si to. Veď to by som bola ktosi iný, moja terajšia podstata by nebola reálna, a tak o tom nemôžem premýšľať ako o skutočnej možnosti. Je to vlastne len také čas zaberajúce prázdne teoretizovanie. Druhou vecou je, čo by som chcela, aby bolo. Ale ani to neviem. Naučila som sa považovať všetko za tú najlepšiu variantu toho, čo sa môže vyskytnúť. Dáva mi to relatívny pocit šťastia.

Občas o mne hovorievali, že mi chýba mužský princíp, ale mysleli si „úbožiatko chudokrvné, tomu chýba akýkoľvek princíp“. Pohládzali ma po hlávke s výrazom ľútosti, s výrazom „ty za to nemôžeš, chrobáčik“, ja som sa im dívala do očí a tušila celú ich

pokryteckú prázdnotu, všetky slová, ktorými lepili diery svojich neúspechov. Oni ma ľutovali, ja som mlčala. Keď sa mlčanie stane životnou filozofiou, začnú vás považovať za hlupáka. Mne to nevadí, dajú mi pokoj. Občas sa usmejem a zaškúlím každým okom na inú stranu, je to ten prostý výraz úplnej debility. Ale som morálny víťaz. Trápi ma len jedno. Ak som víťazom v ich ponímaní morálky, tak je to prehra. Upadám do mlčania.

Vezmem si šaty, fialové šaty, zvýraznia orgovánovú farbu mojich očí. Je to netradičná farba. Vraj, keď ma sestrička v nemocnici uvidela, zabožekovala : „To dieťa bude mať smutný život, pozrite na jeho oči !“ Mýlila sa. Ale možno, vo všetkých omyloch je skrytý kus pravdy...

Dnes budem mať jeho prvú fotku. Z ultrazvuku. Dám si ju zarámoviť a zavesím si ju nad posteľ. Bude to vlastne naša, naša prvá spoločná fotka...Môže byť niečo také smutné ?

Ležala som na tom čudnom kresle, na ktoré som sa s pomocou sestričky len tak tak vydriapala a myslela som len na to, že čochvíľa budem mať jeho malý obrázok. Vo vzduchu bol cítiť nepokoj, lekár kdesi dole podomnou fučal, čosi si šomral, potom niekoľkokrát zakašľal :

„Slečna, ale...to je nemožné...Veď ste panna...“

Upravila som sa, biele čipkované nohavičky som nechala v prezliekárni, možno si ich rád vezme domov. Vyšla som na chodbu a s úsmevom som sa pustila po dlhom páse fľakatého linolea smerom k východu.

„Vy o tom houby viete, hlupáci...“, pomyslela som si a podvedome si položila ruku na brucho.